

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hoidon ja hoivan ympärivuoro- kautisen palveluasumisen ja lai- toshoidon kriteerit

Hyväksytty aluehallituksessa 5.12.2022 § 202

Hoidon ja hoivan ympärivuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon kriteerit.....	1
Palveluasumiseen tai laitoshoittoon hakeminen	3
Palveluasuminen ja laitoshoido	3
Kuntouttava jaksohoito.....	6

Palveluasumiseen tai laitoshoitoon hakeminen

Palvelutalohakemus käsitellään moniammatillisessa SAS-työryhmässä. SAS tulee sanoista "selvitä – arvioi – sijoita" ja tarkoittaa moniammatillisen työryhmän ennaltaehkäisevää, ennakoivaa, kuntouttavaa, avohoitopainotteista ja monipuolista kokonaisarviota asiakkaan tämänhetkisestä tilanteesta.

SAS-työryhmän tavoitteena on selvittää avohoidon mahdollisuudet palvelujen järjestämisessä ja arvioida vastaako asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelma asiakkaan tarpeita. Kotihoitoa ja tukipalveluita järjestetään tehostetusti ennen pysyvää palveluasumispaikkaa.

Elleivät avohoidon toimet riittää turvallisen asumisen takaamiseen ja asiakkaan toimintakyky alenee, tavoitteena on löytää asiakkaalle soveltuva asumisympäristö. Pääosin kaikki asiakkaat, jotka hakevat tehostettua palveluasumispaikkaa, ohjataan jaksohoitoyksikköön arviointijaksolle. Jakson aikana karotetaan asiakkaan toimintakyky ja hoidon tarve.

Palvelutalohakemukseen tulee olla selvitettyä asiakkaan hoidon ja palvelujen tarve, RAI-arviointi sekä perustelut ympärivuorokautisen paikan tarpeelle. Hakemuksessa tulee olla asiakkaan tai hänen edunvalvojansa allekirjoitus.

SAS-työryhmä kokoontuu viikoittain ja käsittelee ympärivuorokautisen palveluasumisen hakemukset. Työryhmä päättää asiakkaan palveluasumisen kiireellisyydestä ja jonotilanteesta, myöntää asiakkaalle tarkoituksenmukaisen paikan tai päättää asiakkaan asettamisesta jonoon, ellei kiireellisen sijoituksen ole tarvetta. SAS-työryhmä myös päättää palveluasumisen paikan irtisanomisesta, jos asiakkaan toimintakyky parantuu.

Palveluasuminen ja laitoshoido

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Soite) ympärivuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon kriteerit ja toiminta perustuvat lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja -asetukseen (607/83), terveydenhuoltolakiin (1326/2010), lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki 980/2012) sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021).

Laitosasumisella ja ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan sosiaalihuoltolaissa tarkoitettua asumispalvelua, joka kunnan tulee järjestää. Laitosasumisessa ja ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukkailla on ympärivuorokautinen hoidon ja hoivan tarve sekä valvottu toimintaympäristö. Laitosasumisessa asukkaat ovat sijoitettuna heikentyneen terveydentilan ja toimintakyvyn vuoksi. Kaikissa toiminnoissa asukkaat tarvitsevat kahden hoitajan avut.

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukkaat asuvat yksikössä vuokralla omissa asunnoissaan. Palvelut ja avuntarve määräytyvät henkilökohtaisen hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman mukaan.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen tulee kyseeseen silloin, kun asiakas ei selviydy kotonaan kotihoidon, omaishoidon, perhehoidon ja/tai tukipalvelujen turvin. Myöskään yhteisöllinen asuminen ei enää ole riittävä vaihtoehto toimintakyvyn heikentymisen vuoksi.

Palveluasuminen ja laitoshoido perustuvat aina asiakkaan toimintakyvyn ja terveydentilan arviointiin. Asiakkaan toimintakykyä arvioidaan toimintakykymittareilla. Omaisilla ja lähipiirillä on tärkeä rooli osana asiakkaan hoidon suunnittelua ja toteutusta, yhteistyössä hoitohenkilökunnan kanssa.

Palveluasumisen ja laitoshoidon toiminta on luottamuksellista ja henkilöstöä sitoo vaitiolovelvollisuus. Henkilöstöön kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia, jotka työskentelevät moniammatillisessa yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa.

Asiakkaalla on mahdollista asua ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai laitoshoidossa pysyvästi, jollei järjestelyä ole aiheellista muuttaa iäkkään henkilön toivomuksen tai hänen palveluntarpeidensa muutoksen vuoksi taikka muusta erityisen painavasta ja perustellusta syystä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon kriteerit				
Ympärivuorokautinen-palveluasuminen				
Toimintakyky	Palvelun tarve	Palvelun määrä	Palvelun tavoite	Palvelun muoto
Keskivaikea tai vaikea muistisairaus. Toistuva päivittäinen avun tarve toimintakykvajeiden tai terveydentilaan liittyvien ongelmien vuoksi.	Pitkäaikainen toimintakyvyn vaje, jossa henkilö tarvitsee päivittäin yhden tai kahden hoitajan avut päivittäisissä toimissa. Ympärivuorokautinen hoidon tarve.	Toimintakykyarvion perusteella.	Asiakkaan, omaisen ja omahoitajan kanssa laaditun hoito- ja kuntoutussuunnitelman mukainen hoito, joka tukee asiakkaan palvelutalossa asumista.	Palvelutalon yksikkö.
Laitushoito				
Toimintakyky	Palvelun tarve	Palvelun määrä	Palvelun tavoite	Palvelun muoto
Ikääntyneen terveydentila ja toimintakyky on todettu heikentyneen lääketieteellisin perustein siinä määrin, että laitushoito on välttämätöntä. Suurimman osan vuorokaudesta on vuoteessa.	Pitkäaikainen toimintakyvyn vaje, jossa henkilö tarvitsee kahden hoitajan avut kaikissa toimissa. Ympärivuorokautinen hoidon tarve.	Toimintakykyarvion perusteella 24 t/vrk.	Asiakkaan, omaisen ja omahoitajan kanssa laaditun hoito- ja kuntoutussuunnitelman mukainen hoito, joka tukee asiakkaan toimintakykyä.	Laitosasumisen yksikkö.

Kuntouttava jaksohoito

Jaksohoitoyksiköllä tarkoitetaan ikääntyneiden arviointi- ja lyhytaikaishoidon yksikköä. Jaksohoito on tarkoitettu asiakkaille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista hoitoa kotona asumisen, omaishoitajan jaksamisen tai perhehoidon tueksi sekä asiakkaille, jotka tarvitsevat toimintakyvyn arviointia tai kuntoutusta sairaalassa olon jälkeen.

Hoitojakson tavoitteena on tukea asiakkaan kotona selviytymistä ja ennaltaehkäistä pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tai laitoshoitoon joutumista. Hoitojakson kesto ja ajankohta sovitaan aina etukäteen. Hoitojakson pituus on yksilöllinen. Hoitojakson varaus on sitova ja mahdolliset peruutukset on ilmoitettava 3 päivää ennen alkavaa jaksoa. Jos hoitojaksoa ei peruta määräaikaan mennessä, perumatta jääneestä hoitojaksosta peritään maksu. Poikkeuksen muodostavat tilanteet, joissa esimerkiksi asiakas sairastuu ja joutuu sairaalahoitoon tai lääkäri toteaa terveydentilan heikkenemisen siten, ettei asiakas voi olla varatulla hoitojaksolla. Lyhytaikaishoitoa käytetään pääsääntöisesti omaishoitajien lakisääteisiin vapaisiin ja asiakkaiden toimintakyvyn arviointiin SAS-työryhmän päätöksellä.

Asiakkaan toimintakyvyn arviointi toteutetaan RAI mittaristolla. Hoiva- ja hoitotyö on asiakkaan kuntoutumista edistävää.